

Ағбанның паза Хакас Чиринің Пöзикинапарыҕ архиерискобы ИОНАФАННЫҢ чаксы сөс пиргенінен сығарылча

ХОСХАР АЙЫНЫҢ 25-чи КҮНІНДЕ -

ХАН ХУДАЙНЫҢ ИЕРУСАЛИМЗЕР КИРГЕНИ

Хан Худайның Иерусалимзер Киргени соонда, Аның чирдегі чуртазы чобаҕлыҕ тоозыл парарынанар төрт чаксыхабарчы, төй чохтап, пас салганнар.

Хачан Иисус Христостың нанчызы Лазарь үреп парғанда, аны тирілдір салар алнында, Пасханы үлүкүннир үчүн, Ол Иерусалимзер парарға тимненіскен, анда көп кизи улуг өрністе Аның соонча парған, ол тустарда анда улугласха ханнар ла турыстыра полчаннар.

Иудей пасабыстар, Иисустың иди улугладып, чонның көннүн көдірчткенін көр салып, Аны өдір саларға хара сағыныбысханнар, паза идөк Лазарьны өдір саларға кирек полар, теенер, хайзын Худай пирген хайхас пастыра, Христос тирілдір салғанда, иудейлернің көбізи Иисуссар айланьбызып, Агаа киртнібіскеннер.

Че мында сағыбаан кирек пол парған: «Үлүкүнге килгеннернің көбізи Иисустың Иерусалимзер килчеткенін ис салып, пальма салааларын, чахайахтарны тудынып алып, Агаа удур салып, өрніснен, хысхырганнар: «Сабланыс! Хан Худайның адынан Килчеткенге чаксы сөс, Израиль Ханьна!»

Чылыс парғаннарның көбізи килтерин, пальма салааларын, чахайахтарны Аның алнында чайа тастааннар, андагы чон иң не хыйга сағыстыҕ Үгретчее киртін парып, Аның омазында Ханны көр салган, Хайзы оларны поэдып, пол чуртасты оларға сыйлап пирер.

Анан андар чаксыхабарчылар иди чохтапчалар: «Иисус чиит оселахты таап алып, агаа мүн салган, анан Ол Худай туразынзар Кирген, анда Ол садьчыларны паза кирек нимелерни садьп аларға килгеннерни паза килбөктерни сатчатханнарның одьрчыхтарын түнере тастабызып, прайзын андартын сығара сүрбізіп, теен: «Пу Минің турам - алданыс

туразы тіп адал парар, че сирер аны тонаҕчыларның чурты ит салғазар». Аның андагы сөстерін көбізи, хынып, искен, анан Иисуссар харах чохтар паза асахтар чағын пастыр килгеннер, оларны Ол прайзын имнебіскен, анан Иерусалимнен сыгып, Вифаниязар айланган.

Хан Худайның Иерусалимзер Киргени үлүкүнде, Христостың сабланызы чарых көйібісче, хайда Прайзынанкүстіг Худайны, Ханны, Давидтің Оолғын, Худай таллап алган чонның өбнхупастыгы чили, улуглап, удурлапчалар. Улуғ кизилер паза олганнар өрністіг сарнап, Ол алтан салган оселычакхтың азахтарының алтына постарынын килтерин, пальма салааларын паза чахайахтарны чайа тастап, Аның алнында төзееннер.

Соох хысхынын соонда, тал пазы прай ағастарнаң пурнада чарыл парчатханнаңар, пістің чирде аны «Тал пазы» үлүкүн тіп адап салганнар.

Пу илбек үлүкүнде, салааларны, чахайахтарны паза көйчткен сивечилерни тудынып алып, турғаныбыс, - Сабланыс Хань Позына чобаҕлығ өлімни пос көннүн алынарға өрніснен Килчеткенін пістің сағызыбысха кир салча. Алданыста турчатханнар, көрмин, килчеткен Хан Худайны - төбүркінің паза өлімнің чинісчизи чили, өрністіг удурлапчалар.

Че, түрчеден, Иисус Христостанар чонның көннү паза сағызы икинчлестіг улыбысхан. Худай-Кизинің ап-арыҕ табаннарны пас парыбысхан чолда чайа тастал парған салаалар салыххалахтох, оларның сан чили сынырапчатхан өрнізі амырап парған. Орністіг хысхырыс паза ачычарых чоохтар соонда, чабал сағыс оларның чүреене кир парған: «Ол, Хайхасчайачан паза Үгретчи!» сөстер орнына: «Ол сайбах паза сайбаҕчы!»; «Хан Худай» орнына - «Ол чабал кизи!»; «Сабланыс» орнына - «Хазап сал, Аны!»; «Пайзаңстол» орнына - «Голгофадагы өдіріс» тіп, олар хысхырганнар.

Амды Чобаҕлыҕ Читі күн чит килди, пістің полғаныбыс ла пістің үчүн, чобаҕлығ өлімни Позына алынчатхан Арачылаҕчызар чағынназа, паза Аның соонча кирөстіг чолча парза, андада ла пістің чуртазыбыстың чолы түзеділ парар, андада ла чобаҕда паза ачыҕда сыныхталган чүреобис кизее аяаачы пол парар!

Кем Тигирдегі чаксарыҕны паза өрністі алып аларға хынча, кем чабал нимені айғанынан поэзып аларға сағынча, прайзыбыс кирөстіг чолча паранар. Ундубаанар, пу кирөстіг чолда Хан Худай пістен хада чобалча!

Хан Худайның Иерусалимзер Киргени үлүкүнн Орыс Чирінде V-чи чус чылдан сығара үлүкүннечелер.

СІЛІКЕР АЙЫНЫҢ 2-чи КҮНІНДЕ -

ХРИСТОС ТІРІЛДІ ! - СЫННАҢ ТІРІЛДІ !

Христостың Тірілізі - пістің киртнізібістің өзені. Ол иң не пастагы өөн паза сын кирек, хайзынаң сығара Аның илчи-үгрөңчилери Худайзар хыгырып пастааннар.

Хайди Христостың өлімни пастыра, піс чазыхтарыбысхан арыҕланып алҕабыс, сах андох Хан Худайның Чирінде тоозылбас чуртас піске пиріл парған, ананар киртністіг кизее Христостың Тірілізі, - тохтаабин, ахчатхан хара суҕ чили, тоозылбас өрністі киртністіг кизее сыйлапча.

Сыннаң даа тикси ах чарыхта пістің Арачылаҕчыбыс паза Хан Худайыбыс Иисус Христостың Тіріл парғанынаңар тикси чир үстүнде испеен пір кизи дее чох полар. Олох туста Худай Оолгы өл парып, анан Тіріл парғанынаңар сын, паза анын тирен сағызы - Худайның иң не хыйга чазыды, Аның сын чаргызы паза кизи төліне тоозылбас хынызы.

Иң не хыйга сағыстыҕ кизилер ноо даа тустарда пу арачыланьстың чазыдың ас полбин, Аның алнында постарының пастарын төбүн түзіргеннер. Арачылаҕчының өл парып, анан Тіріл парғанын киртністіг кизинің чүрее поэзына чаксы алын салча.

Иди Худайның хуттыҕ чариинын сыны, - Кизи пол парған Худай Оолгы Позына өлімни пос көннүн алынып, піске мөҕе чуртасты сыйлап пирер үчүн, чобаҕлығ өлімни Позына алын салғанын чаксы піліп алчабыс, ананар пу иң не сын киректе пістің киртнізібіс пик тудылча.

Амды, хысхачакхи, Арачылаҕчының Тіріл парғанынаңар өөн киректерни сағызыбысха кир көреенер. Христостың ап-арыҕ илчилеринің сөстеринен, Иисус Христос кирөсте пятницада тоозыл парған, еврейлернің Пасха үлүкүнү таңдади. Ол иирде, Иосиф Аримафейский, чаксы сағыстыҕ пай кизи, Никодимнен хада, Иисусты кирөстен суурып алганнар, анан Аны чаксы чыстыҕ хайахан сүрткілеп алып, иснен ораабызып, Христосты хуйуда чыып салганнар. Ол хомдыны Иосиф поэзына тимнеен полған, че Иисусха хынып, ол аны Агаа пирібіскен.

Иосифнен Никодим, иудейлернің өөркі чаргызының кизилери полчадып, Христостың чазыт үгрөңчилери полганнар. Хуйузар кирчең ізикти олар чоон чалбах хайанаң пазыр салганнар. Иудейлернің Пасказы пу иирде пасталчатханнаңар, Хан Худайны маңзытта олар чыып салганнар.

Үлүкүн полза даа, пасабыстар субботада Пилатсар парып, анан хомдыны хадарчан чаачыларны сурып алганнар, анан хомдыны таңмалап салганнар, - олар Христостың азынада чоохтанғанын сағысха кир салганнар, - Ол өл парып, үзінчи күн-інде Тіріл парам, теенін.

Иисус Христосты чыып салганда, үзінчи күннің таң чариинда, хачан

Аның хомдызын хадарчатхан чаачылар узааннар, Хан Худай өліглерден Тіріл парған. Аның ит-сөөктіг пол парғаны паза Тіріл парғаны, - кизи пір дее піл полбас илбек чазыт. Піс анзын на піл поларбыс, хачан Худай-Кизи тирілчеткенде, Аның хуы Аның иди-сөөгине кир парғанын, ананар Аның иди-сөөгү пасха пол парған, ол ардабас пол парып, чаксы чысты ибөре чайып, таратхан.

Христос Тіріл парып, хуйуны чапхан хайаны хыйа албин, таңманы сайбабин, андартын сығыбысхан. Чаачылар хуйуда хайдаҕ улуг кирек пол парғанын, сизинмин, хуруҕ хуйуны идөк ле хадарганнар. Хачан Худайның Ангели Тигирден түзіп, хайаны хыйа ал салып, аның үстүнде одыр салганда, чир тітіреп сыххан. Андада хадаҕчылар, Ангелнен хорых парып, сала-манзыри, тизбіскеннер.

Хан Худайның үгрөңчилери паза миролыҕ ипчилер улуг хайхас пол парғанын пілбееннер, ананар Пасханын соонда, таң чарыпчатханда, Мария Магдалина, Мария Иаковлева, Саломия, Иоанна, Сусанна паза Христостың соонча парчатхан чаксы сағыстыҕ пасха даа ипчилер Арачылаҕчының хомдызынзар миролыҕ парғаннар. Олар андар парчаадып, сағыссырааннар: «Кем піске чоон хайаны хыйа чылдыр пирер?» Иң не пурнада Иисус Христосты чыып салган хомдызар Мария Магдалина килген. Хомдыны хуруҕ көр салып, ол Петр паза Иоанн илчилерзер чүгүрген, анан Үгретчинің иди-сөөгү чит парған тіп, оларға кирген.

Хачан андар прайзы килгенде, аппаҕас тонанчыхтыҕ оолның хайада одырчатханын көр салганнар. Худай ысхан Ангел оларға теен: «Хорыхпаңар, сирер хазат салган Иисусты тілепчезер. Ол Тіріл парған! Парынар, Аның үгрөңчилерине чоохтанар, олар Аны Галилеяда көр саларлар».

ХРИСТОСХА ХЫНЫС

Піс удаа піске кирек нимені таап аларға харасчабыс, че арачылан халарыбыстанар пір дее сағынмин салчабыс. Ананар пісті арачылап халар үчүн, чобаҕлығ өлімни Позына алын салган Худай Оолгы Христосха піди алданарға кирекпіс: «Пістің Хан Худайыбыс, Син піске теезиң: «Мин чох пір дее нимені чайап полбассар» (Ин. 15,5). Сагаа хынчаң отты пісте Позың көйдір сал, паза пу худайлыҕ от пістің чуртазыбыста көптең көп ле көй турзын,

иди піс сыбыра Сагаа тоҕын турҕабыс, паза поэзыбыстың арыҕ христостыҕ чуртазыбыста сыбыра Сині сабландыр турҕабыс, Синің сын палаларың пол парып, Синің Тигирдегі Хан Чирінде чаккалыҕ чуртастыҕ пол парҕабыс. Иди піске Синің Худайлыҕ сөстерин тол парзын: «Кем Магаа тоҕынча, паза Минің соомча парча, ол Миннен хада полып, Минің хулым полар» (Ин. 12,26).

Худай хулы Людмила

ЕПАРХИАНЫҢ ЧУРТАЗЫНДАҒЫ КИРӨКТӨРНІҢ ПАЗА АРКАЛАЙНЫҢ ХУДАЙҒА ТОҒЫНЫСТАРЫНЫҢ ИЗЕРІӘІ

Көрік айының 9-чы күнінде, Хан Худайның Кірөстегізі Иоанның пазы пастағызын паза ікінчизін Таабылғанын хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты епархия устаанын туразындағы Он ікі илчинің адынан Худай туразында толдыр салған.

Көрік айының 13-чі күнінде, Ап-арығ Тигіриб Худайның прай ап-арығ кізілерін хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты аркалайның туразындағы Худайғасын Сергей Радонежскийнің адынан Худай туразында толдыр салған.

Көрік айының 13-чі күні, иирде, Пыро тасталчан Нидиледе, Адамның Худай садынан сығара сүрдіргенін сағысха кирең күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Көрік айының 14-чі күнінде, Пыро тасталчан Нидиледе, Адамның Худай садынан сығара сүрдіргенін сағысха кирең күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Көрік айының 14-чі күні, иирде, Пыро тасталчан Тіріліс күнінде, - Илбек Оразаның пастағы күнінде, Өнхутпастығы Ионафан пыро тасталчан орынны Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Көрік айының 15-чі күнінде, Илбек Оразаның пастағы читікүнінің понедельнигінде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан көп чыллығ кибірліг уставтығ Худайға тоғыныста, алданып, сарынчылар өмезінең Спасо-Преображенской кафедралығ соборында устаан.

Иирде, Өнхутхадарчызы Худайғасын Андрей Критскийнің Илбек ачырғастығ канонын мындох хығыр салған.

Көрік айының 16-чы күнінде, Илбек Оразаның ікінчі читікүнінің вторнигінде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынып, Спасо-Преображенской кафедралығ соборында алданған.

Иирде, Өнхутпастығы Ионафан Худайғасын Андрей Критскийнің ачырғастығ Илбек канонын Никольской (иргі) соборда хығырған.

Көрік айының 17-чі күнінде, Илбек Оразаның читікүнінің средазында, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынып, Спасо-Преображенской кафедралығ соборында алданған.

Иирде, Устапчатхан аркалай соборда пу чылда пастағы Азынада апарығлалған Сыйыхтарның Худайға тоғынызын толдырған, паза Худайғасын Андрей Критскийнің ачырғастығ Илбек канонын хығырған.

Көрік айының 18-чі күнінде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, Худайға тоғынып, Спасо-Преображенской кафедралығ соборында алданған.

Иирде, Өнхутхадарчызы Худайғасын Андрей Критскийнің ачырғастығ Илбек канонын халғанчызын Константино-Еленинской Худай туразында хығырған.

Көрік айының 19-чы күнінде, Илбек Оразаның пастағы читікүнінің пятницазында, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, Худайға тоғынып, Спасо-

Преображенской кафедралығ соборында алданған.

Көрік айының 20-чі күнінде, Илбек Оразаның пастағы читікүнінің субботазында, хачан Ап-арығ Тигіриб ап-арығ илбекчобағы Феодор Тиронны сабландырча, коливонын хайхазын сағысха киріп, хайзы Константинопольда полған, паза Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафанға абыс поларға хол салылғанынан 33-чі чылы толчатхан күнде, ап-арығчы Иоанн Златоустын Худайға тоғынызын Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Көрік айының 20-чі күнінде, Илбек Оразаның 1-ғы Нидилезі таңдади, Сынсабланыстың Ұлүкүнечен күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Көрік айының 21-чі күнінде, Илбек Оразаның 1-ғы Нидилезінде, Сынсабланысты Ұлүкүнечен күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан ап-арығчы Илбек Василийнің орынынан Худайға тоғынысты паза Сынсабланыстың Нидилезінің алданысты сарынын Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр саларынан устаан.

Амвон тастында алданысты толдырып, хутхадарчылары Ұлүкүннің көннліг тәрдең Худай туразының ортазынзар Арачылағынынан паза Худай Іезінің иконаларын сығар салғаннар, анын соонда Сынсабланысты Ұлүкүнечен орын толдырыл парған.

Көрік айының 22-чі күнінде, Севастийский көлнің чобағыларын хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Азынада апарығлалған Сыйыхтарның Худайға тоғынызын Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Көрік айының 26-чы күнінде, Илбек Оразаның 2-чі читікүнінің пятницазында, Өнхутхадарчызы Ионафан Азынада ап-арығлалған Сыйыхтарның Худайға тоғынызын Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Көрік айының 26-чы күні, иирде, Илбек Оразаның сағыста тудыстығ 1-ғы субботағы таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Парастасты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Көрік айының 27-чі күнінде, чирдегі чуртастарын тоос салғаннарның хуттарын сағыста тутчан күнде, Худайғасын Венедикт Нурийскийні хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты, анын соонда Панихиданы Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Көрік айының 27-чі күні, иирде, ап-арығчы Григорий Паламаны, Фессалоникийсктің архиепискобын хумартхылачан күннің таңдади, Өнхутпастығы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Көрік айының 28-чі күнінде, ап-арығчы Григорий Паламаны, Фессалоникийсктің архиепискобын хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан ап-арығчы Илбек Василийнің орынынан Худайға тоғынысты Харатастағы Ин Ап-арығ Худайтөретеннің Төресінің адынан Худай туразында толдыр салған.

Хосхар айының 2-чі күнінде, Илбек Оразаның читікүнінің пятницазында, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Азынада ап-арығлалған Сыйыхтарның Худайға тоғынызын Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Хосхар айының 2-чі күні, иирде, Өнхутпастығы Ионафан Парастасты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Хосхар айының 3-чі күнінде, чирдегі чуртастарын тоос салғаннарның хуттары сағыста тутчан субботада, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты, анын соонда Панихиданы Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Хосхар айының 3-чі күні, иирде, Кірөске пазырынчан Нидиледе таңдади, Өнхутхадарчызы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Илбек сөсті сабландырып, Ұлүкүннің көдірілісте Аарлығ Кірөс прайзына пазырынып аларға төрдең Худай туразының ортазынзар сығарылған.

Хосхар айының 4-чі күнінде, Кірөске пазырынчан Нидиледе, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Хосхар айының 6-чы күні, иирде, Ин Ап-арығ Худайтөретенге Чахсыхабар

Читірілгенін Ұлүкүнечен күннің таңдади, Өнхутпастығы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Хосхар айының 7-чі күнінде, Ин Ап-арығ Худайтөретенге Чахсыхабар Читірілгенін Ұлүкүнечен күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Ұлүкүннің Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Хосхар айының 8-чі күнінде, Өнхутхадарчызы Ионафанның устаанынаң, епархия туразындағы Хуттыгчарыдығылгы күнде, чыл сай иртірілчеткен чыылығ ирткен.

Пуох күнде, Устапчатхан аркалайның устаанынаң, XLV-чі хутхадарчылығ конференция ирткен.

Хосхар айының 9-чы күнінде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Азынада ап-арығлалған Сыйыхтарның Худайға тоғынызын Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған. Пу күнде, амвон тастында алданыс толдырылып, Аарлығ Кірөсті төрзер кир салғаннар.

Хосхар айының 9-чы күні, иирде, пу чылда Илбек Оразаның сағыста тудыстығ халғанчы субботағы таңдади, Өнхутхадарчызы Ионафан Парастасты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Хосхар айының 10-чы күнінде, пу чылда халғанчы сағыста тудыстығ субботада, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты, анын соонда Панихиданы Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Хосхар айының 10-чы күні, иирде, Худайғасын Иоанн Лествичник-ті хумартылачан күннің таңдади, Өнхутпастығы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Хосхар айының 11-чі күнінде, Худайғасын Иоанн Лествичникті хумартылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан ап-арығчы Илбек Василийнің орынынан Худайға тоғынысты (иргі) Никольской соборда толдырған.

Хосхар айының 14-чі күні, иирде, Өнхутхадарчызы Ионафан Худайғасын Андрей Критскийнің (Марияның турғаны) ачырғастығ Илбек канонын Спасо-Преображенской кафедралығ соборында хығыр саларынан устаан.

Хосхар айының 16-чы күнінде, Худайғасын азыхискірігчі Никитаны хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Хосхар айының 17-чі күнінде, Ин Ап-арығ Худайтөретенге Махтағны Ұлүкүнечен күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Хосхар айының 17-чі күні, иирде, Худайғасын Мария Египетскаяны хумартхылачан күннің таңдади, Өнхутпастығы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Хосхар айының 18-чі күнінде, Худайғасын Мария Египетскаяны хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Константино-Еленинской Худай туразында толдыр салған.

ИЛБЕК ОРЯЗЫ ҰЗАРАПЧА

Пу паза пасха даа чағбанның тустар киртіністіг кізін иді-сөбөгін не чазыдарға турғызыл парбааннар, че чағыннапчатхан илбек үлүкүнн турыстыра удурлирға, паза сын киртіністіглерні ағаа иптг тимнеп салар үчүн, турғызыл парғаннар.

Павел илчі пісті прай Худай пирген тустарға өрінерге, паза аны сабландыр турарға хығырча: «Христостыг кізее иді-сөбөгін не тосхырып алғанына өрінерге чарабинча, че худының чуртазы аның сын өріністіг поларға кирек, іди чирде чуртап салған полған на күн аны Худайға чағыннат салзын».

Тигіриб турғысы салған чағбанның тустың өбні анзы - кізее поэнының иді-сөбөгін - худынаң тут полары, алтындағы кирексіністі - өөркізінен пас салары. Паза Чахсы Хабар піске

чоохтапча: пірсінде Исус Христос пір кізізер чағын пастыр килген, хайзының оолғы айнаа туттырчатхан. Өрінізі чох халған аданы истіп алып, Худай Оолғы аның чалғыс оолғын имнебіскен. Хачан Исус Христостың үгречілері, хайди ол оолны имнебіскен, че піс аннаң чабал хуттарны сығара сүр полбаабыс тіп, Аннаң сурааннарында, Хан Худай оларға нандырған: «Чабал хутты алданыс пастыра паза чағбан тудып ла сығара сүріп аларзын» (Мф. 17, 21).

Худайғасын Серафим Саровскийнің сөстерінен: Ап-арыг Хуттың нимізің таап аларына, чағбанның тус чахсы тоғынча.

Хайдағ ас-тамахнаң азыранчаннар мының алнында пістің өбекелерібіс пу чағбанның туста:

Чағбанның туста, Тигіриб турғыс салған үлүкүннерде, - аймах-пасха палыхтарнаң мүн хайнатчаннар, оорға пызырып алчаннар, хуйхутачаннар, сістеченнер, хуйға итченнер, тустачаннар паза хурудып алчаннар.

Паза ағаа хоза аймах-пасха көк оттарны чіченнер: ухсум, көбірген, чама, халба. Паза хандых, сип, сарғай, ичпек оттарның тамырларын хазып алып, чіченнер, салғанахтаң аарчы отты поралап, татхынның үгүрені хайнадып алчаннар.

Ідөк чағбанның тустарда тайға хузугы, салхузуг хазыхха тузалыг полар, паза пістің чирде өспинчеткен аймах-пасха хузухтарнаң татхынның чиистерні тимнеп аларға чарир.

Хурут салған яблоко, ранетка, груша, слива, абрикос, ағас паза чир чистектері,

харағат, хызылхат паза аннаң даа пасха чистектернең компотты тадылыг хайнадып алып, ізерге кирек, хайзында кізі хазиина кирек прай тузалыг нимелер пар полча.

Уламох чахсы полар, аймах-пасха мискелерні тимнеп алған ползар.

Пістің үүчік-садтарыбыстың нимістері көп санғы полар. Яблахтаң на ханча аймах-пасха чиісті тимнеп аларға чарир.

Прай адал парған ас-тамахха нымырханы, инек хайағын хозарға чарабинча. Инек хайағының орнына чағбан хайахнаң тузаланарға чарир.

Ит-сөбөкті паза ханның чылыдып алар үчүн, хызыл арағаны көмезек ізіп аларға чарир. Чағбан тудып, чазып парған ит-сөбөкке туза ползын тіп, ол хазыр сугны көп нимес ле ізерге кирек.

Пасханың ікінчі читікүнінің вторнигінде, хайзы Фоманың нидилезі тіп адалча, Өрініс күні - чирдегі чуртастарын тоос салған ада-ічелернің паза прай үрееннернің хуттарын сағыста тутчаң күн. Мунарлап кізі пу күнде сығырат-сөбөктерзер постарының туған-чағын-нарының хуттарын сағыста тудып аларға парчалар.

Чылда Тигірибнің үлүкүннерін ибірчеткен үлүкүннернің аразында - Чарых Пасхалыг читікүнінің соонда, Өрініс күні өбн орында полча, іди ол христостығларны постарының туған-чағыннары тоозыл парғаннары үчүн, ачыға тың пастырбин, че, анзына кизе-тоғыр, оларның хуттары тигірдегі наа паза тоозылбас чуртасха кір парзыннар тіп, өрінерге хығырча, хайзы Христостың Кірөсте тоозылып, анаң Тіріліп, өлімні санай утып алғаны, түрчеге постарының иң не чағын кізілерінен чарылыс парған ачығын пазыбысча, аннаңар митрополит Антоний Сурожскийнің сөстерінен, «піс киртініснен паза ізеніснен чирдегі чуртастарын тоос салған туған-чағыннарыбыс хомдылары алнында турчабыс».

Алнында полар чуртасха пик киртініп, Тигіриб иргі тустардаң сығара, чуртастарын тоос салып, пістен тігі чирзер парыбысхан кізілерібістің хуттары үчүн, сағыста тутчаң алданыстарны удаа толдырча.

Ідөк, пу күнде Тигіриб үрееннернің үчүн, алданыстарны өөркізер ызарға, паза оларнаң хада кізі төлінің Арачылағчызы Тіріл парғанынаңар өрініснен үлезерге пісті хығырча, аннаңар ол - «Өрініс» күні тіп, адалча.

Позы Хан Худай үрееннерзер түспар Килген, паза Позының өлімні чиңіп алғанынаңар өріністіг хабарны оларға чоохтаан.

Тигіриб Прай Чарых читікүннерде Тіріл парған Хан Худайны, үлүкүннеп, сабландырча, че пу күнде ол өрініснен үреп парғаннарнаң үлезерге маңзырапча, паза пісті тоозыл парғаннарның чазыхтарын Хан Худай тастап пирзін, паза Өөркізер ізіг алданыстарны ызып, чирдегі чуртастарын тоос салғаннарның хуттарын тигірдегі чарых чурттарзар көзір салзын тіп, сурындырча.

Хайхастыг көзідім пар, хайди Арачылағчының Тіріл парғанынаңар өрініснен тоозыл парғаннарның хуттары піснен үлесчеткеніненер. Пірсінде Киево-Печерскай Лаврның чахсы сағыстыг Худайғасын улуғ кізізі Пасха үлүкүнде диаконынаң хада хуйуларны аластирға алтынзар түскеннер, хайда тоозыл парғаннар, тузына читіре, чатчалар. Хачан олар: «Христос Тірілді, адалар паза харындастар!» тіп, хысхырғаннарында, сах андох, көп үннер: «Сыннаң Тірілді!» тіп, пір санай, үндескеннер.

Көбізі тоозылбас туссар, кинетін, тоозыл парып, алай ба аар ағырыға пастырып, саңай чазып парып, арғыларнаң маңнанмин, чазыхтарынаң

СІЛІКЕР АЙЫНЫҢ 11-ЧІ КҮНІНДЕ - ӨРІНІС КҮНІ

хада тігі чирзер парыбысчалар, аннаңар олар Худайның Сын чарғызында пыролыг полчалар.

Ідөк піс чахсы пілчебіс, полар туста кізінің худы полчаң ікі ле орын парын - төббіркізі (айнаның хан чирі) паза Худайның сады (рай).

Постарының үчүн, пу чирде чуртапчаадып, чазыхтарынаң арығланарға маңнанмин, тоозыл парғаннар Худайзар алданыстарны паза хачан даа ыс полбастар, олар постарының сидік ондайда пол парғаннарның паза хачан даа ондайлап полбастар. Оларның чирде чуртирға халғаннарға ла прай ізеніс пар. Чирде хазых чуртапчатхан кізілер ле, оларға полызып, оларның алнында полар чуртастарын чахсы саринзар алыстыр поларлар, - Хан Худайға алданып.

Сынап пістің көстерібіс алнында оларның хыйаллыг чуртазы азыл парза, андада піс көр саларчыпыс, хайди олар чирде чуртапчатханнарға ізеніп, холларын піссер сунчатханнарын, олар чоохтан полбин, тігі чирдегі чуртастарын нииктеп пирерге пістен сурынчалар.

Аннаңар, пістің Ічебіс, христостыг Тигірибнің хығырчатханын истіп, хайзы пістің чағыннарыбысха поэыбыстың хынызыбысты соотпін, Тіріл парған Хан Худайзар ізіг алданызыбысты ызарға хығырча, паза чазыхха кір парып, тігі чирзер парыбысхан ада-ічелерібіске, харындас-пичелерібіске паза прай чахсы таныстарыбысха Позының хайраллазын пиріп, тоозылбас Сын чуртасты сыйлап пирзін тіп, Хан Худайнаң сурындырча.

Пістің хада-пірге алданызыбыс пір сыытха айлан парып, Хан Худай оларға Позының хайраллазын пирзін, паза олар даа ол сыыттыг алданыстарны истіп, піс оларның үчүн, сағысырапчатханыбысты паза оларға хынчатханыбысты сизін салзыннар, паза олар даа піске, хынып, полыс пир турзыннар.

«Хан Худай өліглернің Худайы нимес, че тіріглернің Худайы, іди Аның прайзы тіріг» (Лк. 20, 38), - чоохтапча Арачылағчы.

Худайның сынына киртініп, піс поэыбыстың тоозыл парған туған-чағыннарыбыс үчүн, алданарға хығыртылчабыс, паза ідөк піс пілчебіс, олар даа пісті исчелер, паза пістің полыс пирерібісті, чидікпін, сахтапчалар. Оларның хомды соондағы үлүзі төббі нимес салыл парған.

Чирде ізен-хазых чуртапчаадып ла кізі Хан Худайның алнында, ачырғанып, алдан полар, паза чахсы-чалахай киректерні чайап полар, че, хомды соонаң ол поэының тігі чирдегі чуртазын чахсы саринзар айландыр полбас, паза аны ікі ле ниме сахтапча: хайраллас алай ба хатыг чарғылас.

Че, хайди поларға оларға, кемнер Худайның хайраллазына турыстыра ниместер, че олар чирдегі чуртастарын, ачырғастыг пыроланып, паза арачылан халарына ізеніп, тоос салғаннар?

Олар Чир-чайаандағы ізен-хазых кізілерінің алданыстары пастыра хайралласты Хан Худайнаң ал поларлар, хайзылары чирде чуртапчаадып, үреп парған туған-чағыннарының үчүн, оларның хуттарын сағыста

тудып, Худайның алнында, майыгыс пілбин, чөрінерге киректер. Андағ сағыста тудыс үреннернің хуттарына улуғ тузалыг полар.

Хайралластыг чүректіг Хан Худай пістің алданызыбысты, кізее айааныбысты, паза чирдегі чуртастарын тоос салғаннарның хуттарын амыратчаң Худайға тоғыныстарны аарлыг паалапча, паза пістің туған-чағыннарыбыстың пілінген паза пілінмеен чазыхтарын хыйа тастабысча.

Поэыбыстың кізібіс тоозыл парза, аның чирдегі чуртазының халғанчы күннерінде ағаа амыр паза истіг чуртирға пирбеенібіс үчүн, піс тың ачыға пастырчабыс, піс поэыбыстың чахсы тудын полбас көннібіс, паза читіре сағынмааныбыс үчүн, оларның чуртазын удаа оохтыр салчанмыс, хайзылары піске хынғаннар, паза поэыбыс таа оларға хынғабыс. Ноға піс, оларның пу ах чарыхтаң парыбызар тузының алнында, оларға ах-чарыхнаң өрінерге харыг полғабыс? Че, амды орай...

Че, Тигіриб піске пасха чоохтапча, - орай нимес тіп, паза піс амғы туста даа оларнаң чарас салып, оларға өріністі сыйлап поларбыс, хайзын піс олар чирде чуртапчатханнарында, читкіче пир полбаабыс.

Тіріглернің паза өліглернің Өөркі Пастыгы чирдегі чуртастарын тоос салған чағыннарыбысха хайраллас пирер үчүн, паза оларның хомды соондағы чуртастарын нииктеп пирер үчүн, күс салып, Ағаа алданарға кирекпіс. Прай анзына Хан Худайға ах сағыстыг паза арыг чүректіг ле алданып, чидіп аларбыс, паза ол алданыстар кирексінеткеннернің айаларына көөлбек салғанынаң пірігерге киректер.

Пістің чүрекерібіс, хайзылары тоозыл парғаннарға хыныснаң тол парғаннар, Хан Худайзар алданыстыг көнніліг тартылзыннар, паза прай алданчатханнарның хуттары пір алданыстыг хысхырыснаң тол парып, үреп парған кізілерібіске Хан Худай Позының хайраллазын пирзін, паза оларның пілінген паза пілінмеен чазыхтарын тастап пиріп, оларның хуттарын Худай садының часкалыг чуртынзар көзір салзын. Паза олар Сын чирде пістің хынызыбысты паза хумартхылааныбысты чахсы сизін салзыннар.

Пуүн піс Тіріл парған Хан Худайның алнында турып, Ағаа алданчабыс, Ол пістің ада-ічелерібістің, харындас-пичелерібістің паза прай піске аарлыг кізілерібістің пілінген паза пілінмеен чазыхтарын хыйа тастап пиріп, Тигірдегі чарых, истіг паза арыг орыннарда, прай Худайға сын кізілернен хада, хайзылары Аның көнніне кіргеннер, чуртат салзын, паза пуүн олар піснен хада Аның сабланыстыг Тірілгенінің өрінізінен тол парзыннар, паза «Христос Тірілді!» тіп, өрініснен хысхырғаныбысха, үндезіп, нандыр пирзіннер: «Сыннаң Тірілді!» тіп.

ТІРІЛ ПАРҒАН ИИСУС ХРИСТОСХА ИҢ ИҢ ПАСТАП МАРИЯ МАГДАЛИНА ТОҒАС ПАРҒАН

Христостың Чарых Тірілізі - сынсабланыстыг христостығларның ин не илбек үлүкүні. Пу уғаа улуг күнде піс Христос Арачылағының пастыра, айна пазиинан поэп алғаныбысты паза хас-хачанға тоозылбас үлүстіг чуртасты алып алғаныбысты үлүкүннепчөбіс.

Христостың Тіріл парғаны - пістің киртінізібістің ин не өөн паза сын салыл парғанының киречілезі, хайзын илчілер тиксі чир үстүнде, тарадып, пастааннар.

Тигірибнің Уставы хоостыра, хутхадарчылары төрде, хучахазып паза охсанызып алып, удур-төдір үлүкүннең алғыстазып, хысхырчалар: «Христос Тірілді!» - «Сыннаң Тірілді!» тіп. Анаң пу өрністіг хысхырыс тиксі Худай туразында чайыл парча.

Пу Чарых үлүкүнде іди алғыстасчан кибір иргі тустардаң сығара Тигірибде чуртапча. Иди удур-төдір алғыстазып, піс Хан Худайыбыс Иисус Христостың үгрөңчілеріне көөкчөбіс, хайзылары «Хан Худай сыннаң Тіріл парған, теенер» (Лк. 24. 34).

Пу сөстерні сығарып, піс хыныс одынан Тигірге читіре көй сыхчабыс, паза Тіріл парып, Худайлыг Чарыхнан пызыннапчатхан Хан Худайның піске чағын полчатханын чахсы алынчабыс.

Ол Пасхалыг ап-арыг хайыныстарданар ап-арыгчы Иоанн Златоуст іди пасча: «Пірдеезі ундубазын ол ап-арыг хучахастарны паза охсаныстарны, хайзылары пастыра чарас паза хыныс төреп парча».

Ноға пу үлүкүнде піс нымырхаларнан сыйласчабыс? Пу үлүкүнде нымырхаларнан сыйлазар кибір Христостың хынчан үгрөңчізі Мария Магдалинанан пасталча.

Тигірибнің тархыны іди чоохтапча; ол тустарда императорзар килзе, ағаа сыйых пирерге кирек полчаң. Хачан чуға хоныхтыг Мария Магдалина Римнің императоры Тиверийзер килгенде, ол аны Хан Худайға киртінерге хығырған, анан ағаа таңах нымырхазын сыйыхха пирген. Че император Тиверий ап-арыг Марияның Христос Тіріл парған тееніне, киртімнің, хысхырған: «Хайди өліг кізі тіріл парар? Анзы сын полбас, сынап пу нымырха, кинетін, хызыл пол парбаза?» Сах андох, императорның харахтары алнында, улуг хайхас пол парған, - нымырха Мария Магдалинаның айазында хызар парған, хайзы Христосха киртіністі пик киреңчелеп салған...

Ноға Тигіриб нымырхаларны, пасхаларны паза куличтерні ап-арыглапча? Пасхалыг кулич - Тигірибнің кибірліг чиизі полча. Куличті - артосха төбй чиисті пастазығын ап-арығлааны.

Оларны пу үлүкүнге тимнирі хайдан пасталча? Христостығларға Хызыл нымырха үлүкүнде хайди дее Ап-арыг Чазыттарнаң пірлезерге кирек полча. Ап-арығлал парған пасхалар, куличтер пу илбек үлүкүнде Христосха сыннан киртінчеткеннерні Иисус Христоснаң көрінмин піріктір салчалар.

Чахсы сөс піріліп, ап-арығлал парған пасха-куличтерні Чарых читікүнде чөені, - сынсабланыстыг христостығларның Иргі Чахыг тузында Худай

ХРИСТОС ТІРІЛДІ ӨЛІГЛЕРДЕҢ! ӨЛІМНІ ӨЛІМНЕҢ ТИПСЕП, ПАЗА СЫННАҢ ХОМДЫДАҒЫЛАРҒА ЧУРТАСТЫ СЫЙЛАП!

таллап алған пасхалыг чонға төбй полчатханын көртис салча, хайзылары пу күннерде, сөбирелерінен хада-пірге азыранчаннар (Исх. 12. 3-4).

Киртіністіглер Худай туразындағы үлүкүннең ибзер айланып, чағбан тутхан соонда, пасха-куличтернең азыранып пастачаннар, паза тиксі Чарых читікүннің изерістіре пасха-куличтерні чөенер.

Пу илбек үлүкүннің күннер ин пастағы христостыг тустардаң сығара, Фоманың күннің читіре, сигіс күн изерістіре үлүкүннелченер.

Христос Арачылағының ап-арыг паза чазыт Тірілізін сабландырып, хайзы Худай садаының ізіктерін піске ас пирче, Сынсабланыстыг Ап-арыг Тигіриб поэының Хан Хаалхаларын ол Чарых читікүнде ідөк, чаппин, азылых тутча.

Христос Тірілген күннең сығара, Үс Омалыг Худайның үлүкүніне читіре, тізекке түзіп, чирге читіре пазырынминчалар.

Худай киректеенінең, тиксі үлүкүннің Чарых читікүнде прай Худай-

лыг тоғыныстар, хай-пірее ле алызығлар кириліп, пір үлүкүннің күн чили, толдырылчалар. Пу читікүнде, Худайға тоғынчатса, Христостың Тіріл парғанының үлүкүнін үдескенче, хутхадарчылары «Тигіртегі Хан» улуг алданыстың орнына «Христос Тірілді!» тіп, үс хати хысхырып, хығырчалар.

Христостың Чарых Тірілізі үлүкүннің Чарых читікүнін тоос салза даа, Ап-арыг Тигіриб пу уғаа илбек үлүкүннің хырых күн изерістіре - Хан Худайның Өөрлееніне читіре үлүкүннепче.

Пу Чарых үлүкүннің күннерде посты хайди тудынарға кирек?

Иргі тустардағы христостығлар

Хызыл Нымырханың илбек күннерінде күннің сай хада-пірге Худайға тоғынарға чылыс парчаннар. Олар пу чарых күннерде чахсы-чалахай киректерні чайачаннар, кирексінчеткеннерге полысчаннар.

Хан Худай Тіріл парып, пісті чазыхтың паза өлімнің пазиинан поэп салғанына көөгіп, чахсы сағыстыг ханнар пу күннерде хариблерде чаптыр

салған кізілерні поэдыбысчаннар (чабал өдірігчілернең пасхазын).

Олаңай христостығлар кіленчіктерге, өкістерге полысчаннар. Астамахты үлеп, Чарых үлүкүнге өрністі оларға сыйлап пирченнер, паза күннің сай Тигірибзер Худайға тоғынарға чөрченнер.

Хайдаг ние ол - артос? Артос - грек тілінен «ачытхалыг іпек» теені - Тигірибде прай киртіністіг кізілерге ап-арыглап салған іпек.

Артос тиксі Чарых читікүнде Худай туразындағы ин не улугластыг орында, Хан Худайның Тірілізі иконаның алнында салыл парча, анаң артосты Чарых Суббота читсе, киртіністіглерге үлебисчелер. Артоснаң христостыг тустар пасталғаннан сығара тузаланчалар.

Хан Худай Иисус Христос Тіріл парып, хырығынчы күнде Тигірзер Өөрлебіскен. Аның үгрөңчілері паза Аның соонча парчатхан пик киртіністіглер Арачылағы Христостанар сағынып, паза Ағаа алданып, постарын часхарынчаннар. Хачан хада-пірге алданчатсалар, Чазыт Иирні сағыстарына кирип, олар Христостың Иді-сөбөгінөң паза Ханынаң пірлесченнер, алай ба постарына алынчаннар.

Олаңай даа азыраныстарда ин пастағы орында оларнаң көрінмин сыбыра хада полчатхан Хан Худайның алнында іпекті столда сал салчаннар.

Христостың илчілеріне көөгіп, Тигірибнің пастағы хутхадарчылары Христостың Тірілізі үлүкүнде, пістің үчүн чобал парған Арачылағыбыс Христос - сын іпек пол парғаннанар Худай туразында артосты көріндіре орында салчаннар. Сах ідөк артоснаң иргі тигірибліг кибір пірікче, іди илчілер стол үстүнде іпектің чардығын халғыс салчаннар, анзы Хан Худайның Иң Ап-арыг Ічезінен сыбыра хада полчатханын сағысха киргені, анаң азыранып алған соонда, постарының аразында ол іпекті арыг сағыстыг үлестіренер.

Өнетін алданысты толдырып, ап-арығлал парған суғны чачырадып, артосты ап-арыглап салчалар.

Чарых читікүннерде, Худайға тоғынған соонда, артосты тудынып, үлүкүннің кірөстіг чөріс Худай туразын ибөрче.

Чарых Субботада, амвон тастында алданыс хығырылып, Кірөсті охсанып алған соонда, артосты киртіністіглерге үлебисчелер.

Артосты киртіністіглер постарының иблерінде хуттыг ағырығларнаң имненчен ап-арыг ние тіп, тутчалар. Аннан ин не кирек тустарда тузаланчалар, көзідімге, ағырсынчатса; «Христос Тірілді!» - «Сыннаң Тірілді!» сөстерні адап, - Худайның полызыин хығырынчалар.

